

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.332/2007/6.szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Zettwitz Gabriella ügyvéd által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - az Imre és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Imre András ügyvéd) által képviselt **(I.rendű alperes neve). „v.a.” (I.rendű alperes címe)** alatti székhelyű I. rendű és **(II.rendű alperes neve)** ugyanottani lakos II. rendű alperesek ellen számlatartozás megfizetése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2007. május hó 23. napján kelt 15.G. 40.108/2006/18. számú ítéletével szemben az alperesek részéről 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, valamint a másodfokú eljárásban a felperes részéről 3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 150.000,- (Egyszázötvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget és az államnak - külön felhívásra - 655.700,- (Hatszázötvenötezer-hétszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

A felperes, valamint az adóhatóság a II. rendű alperessel szemben a másodfokú eljárási költség, illetőleg a fellebbezési eljárási illeték vonatkozásában végrehajtást akkor kezdeményezhet, ha az I. rendű alperessel szemben a követelés behajthatatlan.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S :

A felek között 1997 áprilisától kezdődően szóbeli megállapodás alapján üzleti kapcsolat állt fenn, amely során az alperes a felperes autókarosszériához, fényezéshez kapcsolódó termékeinek magyarországi forgalmazását látta el. A felperes által szállított termékek vételárát az I. rendű alperes megfizette, majd azokat további viszonteladóknak és felhasználóknak értékesítette Magyarországon. Ennek

során az I. rendű alperesi társaság látta el a felperes által gyártott több termék magyarországi képviselését, megszervezte az áru országon belüli terítését, kiépítette az ehhez szükséges értékesítési hálózatot, reklám- és marketing tevékenységet végzett, munkavállalói létszámát bővítette. A felperes feltételei alapján, amennyiben az I. rendű alperes teljesítette az év elején kitűzött forgalmazási célokat, prémium jellegű juttatásban részesülhetett. Ennek megfelelően 1999-ben 10.121,83 EUR, 2001-ben 11.974,85 EUR összeget kapott ilyen címen.

Az elkövetkező időszakban piaci visszaesés következett be, ezért az I. rendű alperes átalakította a cég szerkezetét, majd 2005. elejétől kezdődően egyre növekvő összegű tartozást halmozott fel. Nem fizette meg a 43/40780 számú, 2005. március 15-én esedékes 21.531,48 EUR összegű, a 43/40051 számú, 2005. április 27. napján esedékes 3.603,96 EUR összegű, a 43/40052 számú, 2005. június 14. napján esedékes 13.421,12 EUR összegű, a 43/40217 számú, 2005. július 15. napján esedékes 14.708 EUR összegű, valamint a 43/40273 számú, 2005. augusztus 10. napján esedékes 12.246,80 EUR összegű számlák ellenértékét, így tartozása 63.717,76 EUR összegre nőtt.

A tartozás kiegyenlítése végett a felek között tárgyalások kezdődtek. A felperes 2005. július 27-i elektronikus levelében kijelentette, hogy elismer 25.000 EUR átalány „végkielégítést” a II. rendű alperesnek, feltéve, hogy: 3 évnyi technikai együttműködést vállal; a felperes termékeire vonatkozó dokumentációkat, magyar nyelvű technikai és biztonsági leírásokat, az importáláshoz szükséges engedélyeket és felhatalmazásokat átadja vagy ezeket átírja a felperesre vagy arra, akit ő megjelöl; és írásban kötelezettséget vállal, hogy nem forgalmazza más cégeknek a felperesével konkurens termékeit.

A felperes pontosította az ajánlatát a 2005. december 1-jén, majd a 2006. január 17. napján kelt elektronikus levelében. Arra hivatkozva, hogy az I. rendű alperes adóssága kb. 63.000 EUR, elfogadta - egyéb feltételek mellett - 30.000 EUR kompenzálását a II. rendű alperes által kifejtett tevékenységért, így csak a fennmaradó 33.000 EUR összeg átutalására tartott igényt.

Az I. rendű alperes ezzel szemben 2005. december 1-jén számlát állított ki, amelyben jutalék címén 48.183,36 EUR, know-how címén 4.000 EUR, költség címén 7.900 EUR, veszteség címén 3.634,05 EUR, összesen 63.717,86 EUR összegre tartott igényt. A felperes a számlát visszaküldte, az újabb, azonos tartalmú számla kézhezvételét követően pedig a tárgyalások megszakadtak, a felek között egyezség nem jött létre. Megállapodás hiányában is teljesítették azonban az alperesek a felperesi elvárások közül a magyarországi piac, illetőleg a szükséges dokumentációk átadását, a II. rendű alperes bemutatta a felperesnek a vele tevékenységet folytató vállalkozásokat, magánszemélyeket és viszonteladókat, míg a konkurencia-mentességi elvárásnak annyiban tett eleget, hogy a kapcsolat megszakadását követően csak a már általa korábban is forgalmazott (D...) termékek értékesítésére került sor.

A felperes keresetében 63.717,76 EUR, valamint ezen összegből az egyes számlákban megjelölt teljesítési határidőtől kezdődően a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. A II. rendű alperest az I. rendű alperesi társaság beltárgyaként mögöttes felelősként perelte.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A felperes keresetét, annak jogalapját és összepszerűségét elismerték, de beszámítási kifogást jelentettek be a felperessel szemben kiállított azonos összegű számlára hivatkozással.

Az elsőfokú bíróság a keresetnek részben helyt adott és kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 43.717,76 EUR összeget, ebből 3.341,59 EUR után 2005. április 27. napjától a kifizetés napjáig járó évi 2,08875 %-os kamatát, 13.421,12 EUR után 2005. június 14. napjától a kifizetés napjáig járó évi 2,09188 %-os kamatát, 14.708,25 EUR után 2005. július 15. napjától a kifizetés napjáig járó évi 2,09500 %-os kamatát, valamint 12.246,80 EUR után 2005. augusztus 10. napjától a kifizetés napjáig járó évi 2,09425 %-os kamatát, továbbá 1.150.000,- Ft perköltséget. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy az I. rendű alperessel szemben vezetett végrehajtás eredménytelenségének igazolásától számított 15 napon belül fizesse meg a tőkeösszeget és annak járulékait. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában a felperes és az I. rendű alperes közötti jogviszonyt bizományosi jellegűnek minősítette. Tekintettel arra, hogy az alperesek elismerték a keresetet, ugyanakkor a beszámítási kifogás jogalapját és összepszerűségét a felperes egyaránt támadta, ez utóbbiak bizonyítása az alperesekre hárult. Írásbeli szerződés hiányában a felek levelezéséből, a meghallgatott tanúvallomásokból arra a következtetésre jutott, hogy a felperes - bizonyos feltételek teljesítése esetén - az I. rendű alperes számlatartozásából előbb 20-25.000,-, később 30-32.000,- EUR-t jóváírt volna a II. rendű alperes korábbiakban kifejtett tevékenységére figyelemmel. A felek között konkrét megállapodás nem született. A II. rendű alperesnek a korábbi években kifejtett tevékenységére figyelemmel (piacépítés, know-how, ezzel összefüggő költségek), valamint arra is tekintettel, hogy a felperes által támasztott feltételek részben teljesültek (piac átadás), az I. rendű alperesnek járó, ezáltal a felperes kereseti igényébe beszámítható összeg nagyságát mérlegeléssel, valamennyi peradat egybevetésével 20.000,- EUR összegben határozta meg. Ezen túlmenő összeg beszámítását azért nem tartotta lehetségesnek, mert a felperes által a jóváírás feltételeként meghatározottak közül a II. rendű alperes a felperes érdekében végzendő technikai tevékenységet nem vállalta fel, valamint a konkurenciamentes további működés is csak részben teljesült. A külföldi pénznemben megítélt marasztalás után a nemzetközi pénzpiaci késedelmi kamatot állapította meg.

Az ítélet ellen az alperesek fellebbezést, míg a felperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be. Az alperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság helyes következtetésre jutott a beszámítással érvényesített követelésük jogalapja tekintetében, az összepszerűség vonatkozásában azonban nem helytálló az ítélet. Arra hivatkoztak, hogy a felperes a 2005. július 27. napján kelt e-mailben 48.183,36 EUR jutalék feltétel nélküli, valamint meghatározott feltételek esetén további 25.000 EUR végkielégítés címén történő kifizetését vállalta. Mivel a felperes a 2006. július 19. napján a kereseti követeléssel azonos összegben kiállított (újabb) számlát nem küldte vissza, nem kifogásolta, könyvelésébe beállította, ezáltal elfogadta annak

tartalmát, és elismerte, hogy a felek között a 2005. július 27-i e-mail tartalmának megfelelő megállapodás ténylegesen létrejött.

A felperes csatlakozó fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására és az alperesek kereset szerint marasztalására irányult. Álláspontja szerint bármilyen összeg kifizetésének az volt a feltétele, hogy a felek peren kívül megegyezzenek. A felperes által megjelölt egyik feltétel sem teljesült az alpereseknek felróható okok miatt, ezért az alperesek részére bármilyen jutalék, díjazás címén történő kifizetésnek nincs jogalapja. Az egyéb jogcímen (know-how, költség, veszteség) előterjesztett követelés is alaptalan, mert az alperesek beszámítási kifogásuk megalapozottságát e vonatkozásban sem bizonyították.

Az I-II. rendű alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság helytelenül minősítette bizományosi jellegűnek a peres felek kapcsolatát, azt ugyanis nem a Ptk. 507-513. §-ában szabályozott bizományosi szerződésnek megfelelő „konstrukcióban” alakították ki. Együttműködésük kezdeti időszakában az I. rendű alperes ugyan csupán azon termékek árát fizette meg a felperesnek, melyeket már továbbértékesített, kapcsolatuk meghatározó részében azonban az alperes a felperes termékeit megvásárolta, a vételárat számla ellenében a szállítást követően kifizette. Közöttük ezáltal az áruk adásvételi szerződéseiről szóló, Bécsben az 1980. évi április 11. napján kelt Egyezménye kihirdetéséről szóló 1987. évi 20. tvr-ben szabályozott adásvételi szerződések jöttek létre. Az I. rendű alperes a tulajdonába került - és nem idegen készletként nyilvántartott - árucikket további viszonteladóknak, illetve felhasználóknak szintén adásvételi szerződésekkel idegenítette el. Ennek során nem a felperes által meghatározott „limitáron” értékesíthette a termékeket, és a termékek eladása után sem bizományosi díjat számolt fel, hanem kereskedelmi ügyletének haszna a felperestől megvásárolt és saját tulajdonú készletként nyilvántartott árucikkek továbbértékesítése során alkalmazott árrésből keletkezett. Ez az árrés nyújtotta a fedezetet az I. rendű alperes piacépítéséhez, a forgalmazás országos szintre növeléséhez, az ehhez szükséges marketingtevékenységhez, alkalmazotti kör bővítéséhez; a többletforgalmazás ugyanis többletbevételt, többletnyereséget eredményezett. A forgalmazás kialakításába a felperes nem szólt bele, de meghatározott forgalom elérésekor, két alkalommal jutalékban részesítette az I. rendű alperest.

Tény, hogy a felek között a termék forgalmazásához kapcsolódóan gazdasági együttműködés alakult ki, amely a felperes termékeinek magyarországi forgalmazásához szükséges üzleti háttérrel képezte. A felek azonban együttműködésüket jogilag értékelhető szerződéses formába nem foglalták, így különösen nem rögzítették a felperes, mint gyártó-szállító, illetőleg az I. rendű alperes, mint forgalmazó szerződési jogait és kötelezettségeit. Szerződés hiányában „kizárólagos forgalmazói jog” (mint vagyoni értékű jog) sem keletkezhetett, az alperesek a gazdasági kapcsolat megszűnése miatt jogilag is értékelhető követeléssel nem léphettek fel a felperessel szemben.

Az I. rendű alperesnek - a felek közötti gazdasági kapcsolatban - magának kellett

vállalnia saját tevékenysége kockázatát, a termékek forgalmazásából adódó esetleges költségeket, veszteségeket is (GK 14. számú állásfoglalás). A Ptk. 308/C. §-a értelmében kifogásként érvényesíthette volna ugyan a felperes által szállított hibás termékekből fakadó

szavatossági igényét, erre vonatkozó bizonyítást azonban az elsőfokú bíróság felhívása ellenére (2. sorszámú végzés) nem terjesztett elő.

Helyesen értékelte azonban az elsőfokú ítélet, hogy a felperes a felek közötti kapcsolat megszűnésekor az I. rendű alperest „a korábban kifejtett tevékenysége fejében”, valamint „a piac átadásáért” juttatásban kívánta részesíteni, illetőleg erre figyelemmel a felhalmozódott tartozását részben csökkenteni kívánta. Helyesen utaltak az alperesek is fellebbezésükben arra, hogy ellenkövetelésük jogalapja tekintetében a felperes több alkalommal elektronikus leveleiben - tartalmát tekintve - tartozáselismerő nyilatkozatot tett. A felperes a II. rendű alperes által kiépített piac átadásával, illetőleg megszerzésével - a felek közötti erre vonatkozó szerződéses jogviszony hiányában - jogalap nélkül gazdagodott (Ptk. 361. § (1) bekezdés), ellenszolgáltatás nélkül jutott olyan információkhoz (viszonteladók, engedélyeztetési rendszer, ügyintézés, stb.), amely a forgalmazás kapcsán a konkurens termékekkel szemben pénzben mérhető előnyt jelentett számára.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a felperes a 2005. július 27-én kelt ajánlatában 25.000 EUR „átalány végkielégítést” tudott elfogadni a felek közötti elszámolás alapjául, feltéve, ha a II. rendű alperes további szolgáltatásokat vállal. Tény, hogy a felperes által szabott feltételek csak részben teljesültek, így a korábbi munkáért felajánlott díjazás továbbra is nyitott maradt a felek között. Kétségtelen, hogy az alperesek részéről érvényesített ellenkövetelést a felperes nem fogadta el, ugyanakkor a II. rendű alperes által végzett tevékenységre figyelemmel a „végkielégítés” jogszerűségét a felperes kifejezetten elismerte. Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (3) bekezdésére tekintettel a bizonyítékok összességének helytálló mérlegelésével, megalapozottan jutott arra az álláspontra, hogy az alperesek által végzett tevékenység a felperes számára gazdagodást jelentett, azt 20.000 EUR-ban meghatározva, ezen összeggel arányosan csökkentette a felperes követelését.

A bizonyítékok okszerű mérlegelése (BH 2006/12/403. jogeset) folytán az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A részleges pernyertességre figyelemmel a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az ítélet tábla az alpereseket kötelezte a felperes másodfokú eljárási költségeinek megfizetésére (32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének b) pontja és (5) bekezdése), valamint az alperesek illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viselésére (1990. évi XCIII. törvény 64. §-a, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése).

A II. rendű alperes az 1997. évi CXLIV. törvény 108. § (1) bekezdése szerint az I. rendű alperesi társaság beltagjaként mögöttes felelősként köteles helytállni a társaság ki nem egyenlített tartozásaiért, ezért az ítélet tábla megállapította, hogy a II. rendű alperessel szemben a felperes, valamint az adóhatóság csak abban az esetben kezdeményezhet végrehajtást, ha igazolja, hogy az I. rendű alperessel szemben a követelés behajthatatlan. Fellebbezés hiányában a késedelmi kamat mértékét illetően az ítélet tábla csupán megjegyzi, hogy az idegen pénznemben teljesítendő pénztartozás után fizetendő

- 6 -

kamat mértékét a bírói gyakorlat az Európai Központi Bank által meghatározott referencia kamatlábnak megfelelően állapítja meg (A Csongrád Megyei Bíróság Polgári-Gazdasági-Közigazgatási Kollégiumának 4/2006. (X.27.) Kollégiumi véleménye, megjelent a BDT 2007/1. számában).

Szeged, 2007. október hó 26. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Hámori Attila sk.
előadó bíró

Dr. Mányoki Zsolt sk.
táblabíró